

Basisprincipe: beantwoord drie vragen tijdens de buitenverkenning

De Brandweeracademie heeft vijf basisprincipes van brandbestrijding opgesteld, deze zijn vorig jaar door de Programmaraad Incidentbestrijding van Brandweer Nederland vastgesteld. Wat zijn deze principes? En hoe maken ze het werk veiliger en efficiënter? In de vorige editie van *Brand&Brandweer* heeft u kunnen lezen over het doen van de buitenverkenning. In deze derde editie van de rubriek gaan we in op de drie vragen die tijdens een buitenverkenning beantwoord moeten worden.

DOOR JILDOU VISSER
FOTOGRAFIE COMPACT MEDIA

Waar zit de brand? Is de brand (van buitenaf) bereikbaar? En is er voldoende koelend vermogen? Dat zijn de drie vragen die volgens de basisprincipes van brandbestrijding beantwoord moeten worden tijdens de buitenverkenning. 'Waar we vroeger ter plaatse onder dekking van een straal direct naar binnen gingen om de brandhaard te zoeken en de brand met de offensieve binneninzet te blussen, heeft nu de offensieve buiteninzet onze voorkeur. We zien tegenwoordig steeds vaker rookgasexplosies en we weten ook dat vieze pakken niet gezond zijn. Als het niet nodig is, hoeven we dus ook niet een potentieel brandbaar gas in te lopen, want dat is wat rook is. Zonder goede verkenning is binnenbrandbestrijding een soort Russisch roulette geworden, je weet niet waar de ontstekingsbron is', begint Ricardo Weewer, lector Brandweerkunde bij de Brandweeracademie. 'Dit is een belangrijke omkering in ons werk, die we voor onze eigen veiligheid goed tussen de oren moeten zien te krijgen.'

WAAR ZIT DE BRAND?

Om de offensieve buiteninzet te kunnen starten is het van belang om in de buitenverkenning eerst de exacte locatie van de brandhaard te vinden. 'Als je te maken hebt met een uitlaande brand, weet je natuurlijk al snel waar die zit. Is de brand nog niet uitlaand, kijk dan door de ramen, gebruik de warmtebeeldcamera of open even kort een deur om daardoor naar binnen te kijken', aldus Weewer. In de rubriek Basisprincipes van Brandbestrijding in het maartnummer van *Brand&Brandweer* is al uitgebreider stilgestaan bij het lokaliseren van de brandhaard.

IS DE BRAND (VAN BUITENAF) BEREIKBAAR?

De tweede vraag die tijdens de buitenverkenning beantwoord moet worden is of de brandhaard (van buitenaf) bereikbaar is. 'Bij een uitlaande brand is dat natuurlijk het geval. Met een gebonden straal kun je dan tegen het plafond spuiten om zo de temperatuur omlaag te brengen, de zogenoemde transitional attack', vertelt Weewer. 'Is de brand niet uitlaand, dan is de vraag of je de brand van buitenaf rechtstreeks kunt bereiken. Als je van buitenaf in de brandruimte kunt spuiten, kun je een met voldoende

koelend vermogen knockdown creëren. Daarna kun je dan naar binnen om de laatste brandhaarden volledig te blussen.'

IS ER VOLDOENDE KOELEND VERMOGEN?

Het antwoord op de derde vraag van de buitenverkenning is van groot belang voordat de inzet kan worden gestart. Weewer: 'Je moet voldoende koelend vermogen hebben om een knockdown te krijgen. Je moet zo denken: hoe meer zuurstof er bij de brand kan hoe groter het brandvermogen kan zijn, en hoe meer water je nodig hebt. Als een buiteninzet niet mogelijk is, kun je overwegen om een binneninzet te doen. Ook dan moet je genoeg koelend vermogen bij je hebben.' Maar wat is voldoende? 'Hoeveel water je nodig hebt hangt af van de hoeveelheid zuurstof en brandstof. We hebben daar vuistregels voor ontwikkeld', laat Weewer weten. 'In veel gevallen kun je gewoon met een straal hoge druk naar binnen, behalve als... En daar zit nou juist de moeilijkheid in. Vroeger gingen we altijd met een straal hoge druk naar binnen en maakten we de brand er eigenlijk altijd mee uit. Dat is niet meer vanzelfsprekend. Er zijn veel meer oliehoudende materialen in woningen, waardoor de branden heftiger worden en een straal hoge druk niet meer altijd toereikend is.'

'ALS VUISTREGEL KUN JE GEBRUIKEN DAT VOOR EEN UITSLAANDE BRAND ALTIJD LAGE DRUK NODIG IS'

Weewer legt uit dat als vuistregel kan worden gehanteerd dat voor een uitlaande brand altijd lage druk nodig is. Zitten alle ramen er nog in en zijn de deuren gesloten, dan is bij een brand in een bank een straal hoge druk voldoende, maar dan moeten er geen ramen breken of deuren doorbranden. 'Grofweg kun je stellen dat je een brand van 2,5 megawatt kunt bestrijden met een straal hoge druk. Dat is vergelijkbaar met een brand in een bank waarbij voldoende zuurstof aanwezig is. Zit alles in huis dicht, dan is er niet voldoende zuurstof en haalt die brand dus nooit het vermogen van 2,5 megawatt. Brandt er meer dan een bank, of zijn er meer openingen, neem dan meteen een straal lage druk mee. En houd ook rekening met de locatie van de brand. Op de begane grond

Op basis van een goede buitenverkenning weten de brandweertienen de brandhaard te achterhalen en kunnen ze kiezen voor de kortste aanvalsroute.

heb je meestal een korte aanvalsweg. Moet je naar boven, dan is die langer en is de kans dus groter dat er als jij binnen bent nog een raam knapt. Dat betekent dat er meer zuurstof bijkomt en dus ook het brandvermogen snel toeneemt. Neem voor branden op bovenverdiepingen daarom altijd meer water mee dan je in eerste instantie nodig denkt te hebben. Bij branden in grotere gebouwen kan volgens de lector brandweerkunde ervan worden uitgegaan dat per vierkante meter vloeroppervlak een brandvermogen van 0,5 megawatt is. Bij het vijfde basisprincipe van brandbestrijding wordt uitgebreider stilgestaan bij de hoeveelheid koelend vermogen die nodig is om een brand te bestrijden.

PRAKTIJK: KIES DE KORTSTE ROUTE

Dat de drie vragen bij de buitenverkenning bepalend kunnen zijn voor de afloop van het incident, bewijst een brand in een timmerfabriek in Assen. Als eerste bevelvoerder Arend Barkhof wordt gealarmeerd voor een binnenbrand in het gebouw, heeft hij al snel veel informatie over het pand. De eigenaar van de fabriek is een van zijn manschappen. 'Hij was al even binnen geweest voordat hij naar de kazerne kwam. De rooklaag hing toen al tot kniehoogte in het pand. Vervolgens is hij doorgereden naar de kazerne', begint Barkhof.

Aanrijdend geeft de eerste bevelvoerder zijn manschappen de opdracht om ter plaatse eerst een goede buitenverkenning te doen. 'Ik wilde dat niemand naar binnen zou gaan. Bij de pompbediende heb ik aangegeven dat hij de o-bundels gereed moest

maken. Ik heb de nummers een en twee linksom gestuurd met de warmtebeeldcamera en de nummers drie en vier rechtsom. Gezamenlijk kwamen we tot de conclusie dat de meeste hitteopbouw achter in de fabriek zat. Door kort door de deur te kijken, konden we een indruk krijgen van de brand. Deze was helaas niet van buitenaf bereikbaar', aldus Barkhof. Hij schat in dat hij met een straal lage druk van de o-bundels genoeg koelend vermogen heeft en bespreekt met zijn eenheden wat de kortste aanvalsweg is. 'Via de achterdeur moesten we een klein stukje door de aangrenzende loods, dan door een deur en daar zat de brand direct om de hoek. Met de straal lage druk hebben we die in één keer een klap kunnen geven en geblust.

'MET DEZE AANPAK HEBBEN WE DE BRAND KLEIN KUNNEN HOUDEN'

Vroeger waren we al snel met hoge druk aan de voorkant naar binnen gegaan, waardoor we een lange aanvalsroute van ongeveer veertig meter hadden gehad met minder slagkracht. In die tijd was er meer zuurstof bijgekomen en had de brand zich sneller kunnen ontwikkelen. Ik weet niet of we 'm dan nog hadden kunnen houden. Met deze aanpak hebben we de brand klein kunnen houden en is het bedrijf behouden gebleven.' ■